

KOLAUDACIJA ORGULJA U »MARIJI ZVIJEZDI« 21. V. 1978.

Poznata svjetska firma MAURACHER iz Linza izradila je ove orgulje odmah iza prvoga svjetskoga rata — 1920. god. za Svjetsku izložbu u Innsbrucku.

Ovo su romantičke orgulje, s 28 kliktajućih registara na 2 manuala i s pedalom. Imaju svega 1.701 sviralu, — najmanje 6 mm, a najveće 6 m. Sistem elektr. instalacije rađen je po tadašnjem načinu, pomoću čunjaka.

Nakon spomenute Svjetske izložbe kupio ih je samostan »Marija Zvijezda« za svoju monumentalnu opatijsku crkvu koja se 1923. počela bila graditi. Smještene su bile na desnom malom koru, iznad ulaza u sakristiju. U proljeće 1969. — malo prije velikog potresa u Banjoj Luci — bile su obnovljene od čuvene firme Eisenbarth iz Passua.

Mješoviti zbor Instituta za crkvenu glazbu iz Zagreba na kolaudaciji orgulja u »Mariji Zvijezdi«

Nekoliko dana iza strašnog potresa stigoše majstori iz Passau da demontiraju orgulje, koje su privremeno smještene u kriпти, zajedno sa orguljama bivše stare biskupove crkve u Banja Luci.

Dugo se čekalo na ponovno postavljanje — ovaj put na glavnom koru iznad ulaza u crkvu. U proljeće 1977. stiže restaurator klasičnih orgulja g. MANFRED PÜTTHOFF, iz Freiburga/Br. Uz svestranu pomoć orguljaša iz samostana Engelszell restaurirane su tako da je deseti dio svirala morao biti izmijenjen, a i cijela električna traktura. Veliki dio vanjskog kućišta, kao i unutarnji noseći dijelovi, morali su biti izmijenjeni zbog crvotočine i dotrajalosti.

Kod intonacije se naročito vodilo računa da se sačuva onaj karakter zvuka koji mu je dao graditelj.

Te romantične orgulje sačuvala su dosada svoj romantički zvuk, ali iz praktičnih razloga 2—' mikstura je zamijenjena s 1 1/3 miksturom peterostruko.

Svirale su dijelom pocinčane, dijelom od kositra i dijelom drvene. Iz akustičnih razloga orgulje su postavljene na sadašnje mjesto, iznad glavnog ulaza. Taj je prostor povelik, 20 x 10 m, i s lakoćom može primiti i najveći zbor pjevača od 150—200.

Kolaudaciju smo upriličili dne 21. svibnja, na blagdan Presv. Trojstva. Mješoviti zbor Instituta za crkvenu glazbu iz Zagreba izveo je svoj opus izvršno. Na orguljama je među nama po prvi put briljirao poznati naš mo Klobučar Anđelko, a dirigent je bio mo Milanović Anđelko OFM. Na koncertu je bio izveden slijedeći program:

1. J. S. Bach: *Preludij i fuga u Es-duru* — orgulje
  2. J. Arcadelt: *Ave Maria* — 4-gl. mješ. zbor
  3. J. S. Bach: *Toccata i fuga u d-molu* — orgulje
  4. W. A. Mozart: *Ave verum* — 4-gl. mješ. zbor
  5. C. Franck: *Koral u a-molu* — orgulje
  6. K. Kolb: *Sva si lijepa* — 4-gl. mješ. zbor
  7. F. Liszt: *Preludij i fuga BACH* — orgulje
  8. I. Kokot: *Gospoja si milostivna* — 3-gl. ženski zbor
  9. O. Messiaen: 2 stavka iz ciklusa *L'Ascension* — orgulje
  10. *Salve Regina* — gregorijanski koral — zbor Instituta
  11. A. Klobučar: *Fantazija i toccata* — orgulje
- Anđelko Klobučar, orgulje
Anđelko Milanović, dirigent
Mješoviti zbor Instituta za crkvenu glazbu u Zagrebu

Koncert na orguljama neobično se svidio građanima Banje Luke, i oni bi tako nešto željeli imati svake turističke sezone, u ljetnim mjesecima.

Ova je kolaudacija trebala biti barem 3 godine ranije, ali nije nam bilo moguće zbog nedostatka restauratora.

Toga dana bila nam je prostrana crkva tri puta ispunjena i svi su uživali u izvedbi poznatih muzičkih djela, naših i stranih.

Tom prilikom pozvali smo u goste međunarodni Karitas, GP TEMPO iz Zagreba. Restauratorski Zavod Hrvatske, sve nadležne iz Banje Luke kao i naše poglavare i dobročinitelje.

Blagoslov obnovljenih orgulja obavio je nakon svečane koncelebrirane sv. Mise naš banjalučki biskup msgr. Alfred Pichler.

Odazvalo se dosta uzvanika, za bratskim stolom bijaše oko 200 gostiju. Od tada se orgulje oglase svake veće svečanosti, sv. Ive, Vel. Gospe, pa i prigodom vjenčanja. Za nas su uvijek izvor duhovnih radosti, jer su kroz dugi niz godina prvenstveno služile za pratnju gregorijanskog korala naše brojne nekoć samostanske Zajednice.

Kroničar

NEKOLIKO PODATAKA O REKONSTRUKCIJI ORGULJA IZ ZAVRŠJA

Grožnjan — mali grad u središnjoj Istri, nedaleko Motovuna, već je devet godina domaćin Kulturnog centra Međunarodne federacije Muzičke omladine. U okviru Kulturnog centra, tijekom kolovoza, uz ostale kurseve održava se i *Majstorski kurs rekonstrukcije orgulja XVIII st.* pod vodstvom Patricka Collona — graditelja orgulja iz Bruxellesa. U okviru ovoga kursa¹ do sada su rekonstruirane Girardijeve orgulje iz Grožnjana, a od kolovoza 1975. godine obnavljaju se orgulje crkve u Završju. Iako malen, ovaj instrument za orguljarstvo u Hrvatskoj ima veliku vrijednost, jer ga je 1740. godine izradio venecijanski graditelj orgulja Giovanni Piaggi, učitelj našeg najgenijalnijeg orguljara Petra Nakića.

Orgulje² su smještene na polukružnom koru crkve, nasuprot glavnom oltaru. Kućište, tipično talijanskog oblika, napravljeno je od jelovine i sastoji se od dva dijela. U gornjem dijelu, čija je prednja strana velika 1925x1330 mm, smješten je cijeli mehanizam orgulja, osim mijehova. Na njemu nije bilo većih pregradnji, osim proširivanja stražnje strane, što je bilo potrebno, da bi se mogla smjestiti Voce umana, kojom je zamijenjena XXVI. U donjem dijelu su smješteni mijehovi, i on je pretrpio veću pregradnju prilikom njihove kasnije preinake.

¹ Kurs se održava uz pomoć vlade Belgije.

² Zahvaljujem g. Collonu na dopuštenju, da se poslužim podacima iz njegovog elaborata o rekonstrukciji.